

MŪSŲ LIETUVA

NR 35 (1361) XXVI. 1974. RUGPIŪTIS - AGŪSTO 29 D. 70 centavų
R Juatindiba, 20 Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, ESP. Tel. 273-0338

ŠITAIP TEISINASI AUSTRALIJA

Visgi blogai pasijuto Australijos vyriausybė, kai užvertė ją laiška ir telegramos iš viso pasaulio, ir kai jos pačios spauda bei žymūs politikai pasmerkė valdžios nemoralų žygį, pripažįstant Lietuvos okupaciją bolševikinei Rusijai. Valdžia pradėjo teisintis, išsisukinėti, girdi, ne ji pirmoji ir nepaskutinioji darananti tokį juridinį žingsnį. Štai, pasiskaitykite patys, kaip diplomatai raitosi, lyg ant kranto išmesti unguariai, teisindami savo nepateisinamą darbą.

Rugpj. 13 Australijos užsienio reikalų ministras senate taip kalbėjo:

„Pereitą mėnesį Australijos vyriausybė nutarė pripažinti de jure Pabaltijo valstybių inkorporavimą į Sovietų Sąjungą. Šis veiksmas buvo logiškas žingsnis, nes ankstyvesnės Australijos vyriausybės de facto pripažinimą palaikė per ištisą 20 metų. Šis nutarimas reiškė tik logiško principo pritaikymą, kurio vyriausybė tvirtai laikėsi nuo pat savo atėjimo į valdžią pradžios, tai yra, norint ar nenorint, pripažinti pasaulyje esamas realybes. Šią vyriausybės politiką opozicija nuolat kritikavo. Kritikuojama buvo dėl komunistinės Kinijos, dėl Šiaurės Korėjos ir dėl Šiaurės Vietnamo pripažinimo, tačiau patogiai nutylint, kad toks sprendimas buvo padarytas ne be gilaus apgalvojimo. Visi tie sprendimai derinasi su Vyriausybės pažiūra ir turi tarpusavio ryšį, nes yra privalu pripažinti esamas realybes ir su jomis skaitytis, neatsižvelgiant ideologinių skirtumų.

Kad mūsų politinisėjimas Pabaltijo valstybių atžvilgiu yra realus, matyti iš keletos atžvilgių:

Pabaltijo valstybės Lietuva, Latvija ir Estija jau 34 metai yra Sovietų Rusijos dalimi. Prieš 1915 metus Rusijos teritorijos dalį jos sudarė virš šimto metų. Sovietų Federacijoje dabar jos turi respublikų statusą ir neatrodo, kad Sovietų vyriausybė jų teritorijoms suteiktų nepriklausomybę.

Šis nutarimas nedaro Australijos nesiderinančios su kitų kraštų nusistatymu. Dauguma pasaulio valstybių pripažįsta Pabaltijo valstybių okupaciją. Pripažindamos pokarinę Rusiją, tuo pačiu pripažino ir į jos sąstatą inkorporuotas tautas, įskaitant ir de jure pripažinimą Pabaltijo valstybių inkorporaciją. Nėra Australija nei pirmoji Vakarų valstybė, pripažįstanti Pabaltijo valstybių inkorporavimą. Suomija ir Šveicarija tai yra anksčiau padariusios.

Šis pripažinimas palengvins kai kurių konsularinių funkcijų atlikimą, šeimų suvienijimo reikalus, turto klausimų sprendimą ir kitus reikalus, kurie reikalauja kontaktų su Pabaltijo valstybių vyriausybėmis. Taip pat bus lengviau teikti bet kurią konsularinę pagalbą Baltų bendruomenių nariams Australijoje, lankant tėvų žemėje saviškius. Dabar Australijos ambasadorius gali lankytis Pabaltijo respublikose ir betarpiškai stebėti ten vykstančius įvykius.

Verta atsiminti anksčiau buvusių Lieberalų partijos vyriausybių laikyseną šiuo ir panašiais kitais klausimais. Anų administracijų laikotarpiu Maskvoje gyvenantieji pareigūnai (ne tik ambasadorius) yra lankęsi Pabaltijo valstybėse. Dabartinis opozicijos vadas, dar būdamas valstybės prokuroru, debatuose apie pabėgėlių grąžinimo sutartis parlamente, pats sutiko, kad Estija, Latvija ir Lietuva nebėra dabar nepriklausomos valstybės. Tas

pats faktas dabartinio ministro pirmininko kitoje vietoje buvo iškeltas jau gana senai, būtent 1966 m. spalio 20 d. (Hansard P 2034)

Būdami valdžioje, mūsų pirmtakai pripažino prievartinės aneksijos techniką, kai Indija ją panaudojo Goa atveju. Indija 1961 m. gruodžio mėn. militarinėmis priemonėmis aneksavo Portugalijos koloniją Goą. 1964 m. kovo mėn., tai yra po dviejų metų ir trijų mėnesių, to meto Australijos vyriausybė sutiko, kad „Sir James Plimsoll, to meto Aukštasis Australijos ko misaras New Delhi turėtų padaryti oficialų vizitą Goai. Tuo sprendimu Australijos vyriausybė turėjo tikslą parodyti, kad Australija pripažįsta Goą inkorporavimą į Indijos teritoriją, ir tam įvykiui patvirtinti, prieš išvykdamas iš Goai, Sir J. Plimsoll padarė viešą pareiškimą. Ano meto Australijos vyriausybė niekada nepadarė viešo pareiškimo apie Sir J. Plimsoll vizitą, nei po jo. Tačiau tuometinės vyriausybės pažiūra turėjo tokią prasmę: nors Australija nepritarė Indijos pasirinktam būdui absorbuoti Goą, bet ji priėmė padėties realybę.

Yra tiesa, kad NATO valstybės tokios būklės „de jure pripažinti nesutinka. Tačiau tų valstybių interesai Europoje yra ne tokie, kaip Australijos vyriausybės, ir Australijos vyriausybė, savo žygį darydama, neprivalo laukti, kol anos valstybės pajudės. Kaip ministro pirmininko jau 1972 m. gruodžio 19 d. buvo pareikšta spaudos konferencijoje, Australijos vyriausybė stengiasi išvengti padėčių, kuriose tarptautinius žygius jai reikėtų daryti pavėluotai.

Ir pagaliau, šiam sprendimui padaryti į Australijos vyriausybę jokio spaudimo iš niekur nebuvo, kaip buvo įtariama. Tačiau Australija prieš tai tarėsi su keletu draugingų valstybių ir informavo jas apie savo nusistatymą šiame reikale - peržiūrėti savo pozicijas, ir nei tada, nei po įvykio, iš tų valstybių pusės dėl tokio mūsų nusistatymo ir pasielgimo mūsų atžvilgiu nebuvo pareikšta bet kokios kritikos. Kaip aš jau sakiau, mūsų buvo padarytas logiškas veiksmas, paremtas realybėmis. Mūsų supratimu, Australijos vyriausybė nėra tokio žygio pradininkė kaip kad irgi yra įtariama.

Ką kitų valstybių vyriausybės, kurios nėra padariusios „de jure“ pripažinimo, darys, yra, žinoma, jų sprendimo ir laiko pasirinkimo reikalas“.

Šis Australijos ministro užsienio reikalams pareiškimas parodo, kokią žiaurų nutarimą mūsų reikalui padarė Australijos vyriausybė. Ir tai daro kur kas skaudžiau, prisimenant, kad dar ne taip senai Australija buvo Britų imperijos kolonija ir pati visomis jėgomis siekė sau laisvės ir džiaugėsi kitų valstybių ir tautų nors moraline parama. Bet kokioms „realybe paremtoms“ logikos vedama Australijos vyriausybė paneigė teisę į laisvę lietuvių, latvių ir estų tautoms!

Pasaulyje

Sužvėrėję žmonės

Afrikoje, Ganos respublikoje, įvyko gydytojų ir gailėstingųjų seserų suvažiavimas.

Ganos vyriausybė rengiasi išleisti įstatymus, leidžiančius kai kuriais atvejais daryti abortus, t. y. žudyti dar negimusius kūdikius.

Daktaras M.K. Tsigbe pasakė: savo paskaitoje: „Kokiais žodžiais bedangstyti, negimusio kūdikio sunaikinimas yra žmogžudybė. Abortus leidžiantieji įstatymai niekuomet negalės pateisinti sąžinėje nedoro darbo. To dėl katalikai gydytojai ir gailėserys turės sąžinės pareigą atsiskyti patarnauti prieš abortų ope-

racijų ir valdžia turi šitą sąžinės padiktuotą atsisakymą gerbti ir respektuoti.

„Abortai yra ne tik prieš gydytojų luomo etiką, bet ir prieš afrikiečių visuomenės tradicijas. Vaisingumas afrikiečiams visad buvo viena didžiausių Dievo palaimų, o nevaisingumas širdėlos ir tragedijų priežastis.

„Abortai parodo žmonių dorovinį ištižimą... Turim pasirinkti, ar būsim pirmos rūšies afrikiečiai, ar antros europiečiai

Kun. T. Tryers pridėjo: „Abortų reikalauja žmonės, kurie nepripažįsta esminio skirtumo tarp žmogaus ir gyvulio.

Sumažėjęs tikėjimas neišvengiamai sunaikina pagarbą žmogaus gyvybei. Bežiūrima tik materialinės naudos ir savo malonumo“.

Darbingas vilniečių sąskrydis

Svarstė Lietuvos sienų reikalus, Lietuvos žemėlapi, lietuviškas pamaldas Lenkijoje

Š m. birželio 22 d. Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Kanados krašto valdybos iniciatyva buvo sukviesti Toronto, Otavos, Hamiltono, St. Catharines, Londono, Delhi, Niagara Falls nariai, iš Detroito centro valdybos atstovai į vilniečių Česnulių (Paris, Ontario) erdvią, medžiais apaugusią, labai tinkamą suvažiavimams nuosavybę pasitarti dėl praėjusių metų veiklos ir ateities numatytyų veiklos planų. Atvyko 30 asmenų, kaikurie su žmonomis ir vaikais. Dalyvavo ir 3 centro valdybos atstovai — pirm. Kazys Veikutis, kultūrinių reikalų atstovė E. Bulotienė ir finansinių reikalų vedėjas Vyt. Gurka.

Sąskrydį pradėjo Kanados krašto valdybos pirmininko pareigas ėjęs B. Saplys, sveikindamas visus Jonus ir Jones vardadienio išvakarėse. Į prezidiumą pakvietė P. Ancevičienę iš Otavos — pirmininkauti, Juozą Dilį iš St. Catharines — sekretoriauti.

Vilniaus krašto lietuviams yra labai svarbus Lietuvos etnografinių sienų klausimas. Tuo reikalu vilniečiai aktyviau pradėjo rūpintis nuo 1964 m. Tada K. Veikučio buvo įteiktas VLIKui motyvuotas pareiškimas. Rūpinamasi dėl to, kad VLIKO leidinyje "The USSR-German Aggression Against Lithuania" idėtame žemėlapyje Lenkijos pusėje palikti Suvalkai, Seinai, Augustavas ir kitos Suvalkijos vietovės. Toji problema yra gvildinama Rytų Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio, kurį sudaro Vilniaus krašto lietuviai ir jiems prijauciantieji.

Tuo reikalu 1965 m. VLIKui buvo įteiktas memorandumas, kurio dėka buvo paskirta iš 7 vilniečių komisija. Jos tikslas buvo paruošti Lietuvos etnografinių sienų studiją. Komisijai darbą pradėjus, prie VLIKO buvo įsteigta nauja institucija — Lietuvos Tyrimo Institutas, kuriam komisijos pradėtas darbas buvo perduotas. Lietuvos Tyrimo Institutas paruoštą studiją 1967 m. perdavė VLIKui.

Nuo to laiko Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga, kurios atstovas yra VLIKe, negauna aiškaus atsakymo, kodėl per 10 metų ta taip svarbi visai Lietuvai problema nėra išspręsta palankia kryptimi. Tas klausimas buvo iškeltas ir VLIKO seime Toronte, kuriame dalyvavo 3 Rytų Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio atstovai (VLIKO raštas 1973. II. 5). Seimo metu buvo atsakyta, kad asmenys, kurie tą reikalą tvarko, yra užimti kitais darbais.

Kadangi iki šios dienos dar nieko negirdėti apie tą studiją, suvažiavime buvo nutarta išrinkti komisiją iš 3 asmenų, kuri turės paruošti raštą-rezoliuciją VLIKui, pr a š a n t, kad toji studija, nežiūrint ar mūsų kaimynams patiks ar ne, būtų kiek galint greičiau išleista. Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos įstatų pirmame paragrafe sakoma: "a) organizuotai dalyvauti viso pasaulio lietuvių pastangose išlaisvinti pavergtą tėvynę ir atkurti Lietuvos valstybę su sostine Vilniumi."

Angelė Česnulienė pranešė, kad yra gavusi Algirdo Gustaičio laišką ir raštą, siūlantį VKLS išleisti jo parengtą Lietuvos žemėlapi su įvairiais

STEPAS VARANKA

priedais. Jis tą darbą ir medžiagą rinkęs 11 metų iš įvairių mokslinių knygų ir šaltinių. Tai būtų ne tik žemėlapis, bet ir 200-250 puslapių knyga, kurioje būtų pasisakoma apie teisiškai ir etnografiškai Lietuvai priklausančias žemes. Knygos turinys būtų: senoji lietuvių tautos praeitis, pastangos atstatyti Lietuvą teisingose ribose, Lietuvos ribų klausimas, lietuvių konferencijos tautos sienų klausimais, svetim. nesiekiam, bet savo neatsižadam, pareiga, tautžudystė, sienos ir vietovardžiai, išnašos, Lietuvos žemėlapio vardynas, pavardžių, vietovių rodyklė, papildomi žemėlapiai.

K. Baronas iš Hamiltono siūlė, kad Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos suvažiavimo dalyvių vardu būtų paruoštas raštas-prašymas Lenkijos Wyszynskiui ar Lomžos vyskupui dėl lietuvių katalikų gyvenančių Lenkijoje, kad jiems būtų leista laisvai melstis ir klausyti pamokslų savo gimtąja kalba.

Iš praeitų metų protokolo paaiškėjo, kad buvusio lenkų politinio kalinio P. Česnulio atsiminimų knygos "Nužmogintieji" laida yra išplatinta. Yra planuojama išleisti antrą su pataisom ir papildymais. Lietuvos sostinės Vilniaus 650 m. sukakties paminėjimo ženkliai, kurie vilniečių buvo išleisti, baigiami išplatinti. Teko girdėti, kad jie Lietuvoje yra labai vertinami.

Buvo iškeltas pasiūlymas prašyti viso pasaulio lietuvių spaudą paskelbti pranešimą, kad visi lietuviai, kurie gyveno Vilniaus krašte lenkų okupacijos laikais ir yra kokiu nors būdu nukentėję dėl lietuviybės — moraliai, lėšomis, areštu, teismu, kalėjimu, fiziškai, surašytų savo, draugų ir pažįstamų nukentėjimo aplinkybes su pavardėmis, datom, su visom smulkmenom, pridėtų, jei galima, savo ir kitų nuotraukas bei iškarpas iš laikraščių ir siųstų centro valdy-

bos adresu: E. Bulotiene, 415 Golden Gate W., Detroit Mi. 48203, USA. Jeigu atsirastų šios medžiagos pakankamai, sąjunga stengtųsi išleisti knygos forma kaip dokumentinę medžiagą. O jeigu jos neužteks knygai, ji bus perduota archyvui.

Ta proga buvo pasiūlyta telkti VKLS archyvinę medžiagą pirmiausia centro valdyboje, o iš ten vėliau perduoti kuriam nors saugiam archyvui. Tas reikalas buvo pavestas P. Ancevičienei iš Otavos. Ji turės tiksliai sužinoti padėtį ir apie tai vėliau pranešti.

Kadangi VKLS Toronto skyrius ėjo ir Kanados krašto valdybos pareigas jau ilgesnį laiką, buvo pasiūlyta ir nutarta tas pareigas eiti rotaciniu būdu kas dveji metai visiems Kanados skyriams iš eilės. Suvažiavimui pasibaigus, Kanados krašto valdybos pareigas perėmė St. Catharines skyrius.

Kaikurie atstovai pareiškė nepasitenkinimą lietuvių spauda, kuri nesiskiria daugiau dėmesio Vilniaus krašto reikalams. Kodėl lenkai ir gudai, kuriems Vilnius nepriklausė ir nepriklauso, tiek daug rašo apie jo priklausomumą jiems? Jie nuolat gvildena Vilniaus reikalą savo naudai. Kas dirba ir siejosi Vilniaus labui, tas dirba ir visos Lietuvos gerovei.

Vilniečiuose jau keliolika metų praktikuojama tradicija siųsti kas metai į Lietuvą vienam labiausiai reikalingam pagalbos vilniečiui siuntinį iš surinktų iš vilniečių ir jiems prijauciančių aukų. Per keletą metų buvo siunčiami siuntiniai buvusiam ilgamečiam Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos direktoriui Marcelinui Šikšniui, kuris, sulaukęs 92 metų, mirė. Pernai buvo pasiūstas siuntinys vienam neseniai grįžusiam iš Sibiro vilniečiui. Ir šiemet buvo rinktos aukos siuntiniui vienam reikalingam pagalbos vilniečiui Lietuvoje. Buvo renkamos aukos ir Kanados lietuvių spaudai paremti.

FIZIKOS DR. VYTENIS M. VANAS LIUNAS, dirbantis garsiajame Massachusetts Technologijos Instituto dalyvavo Italijoje įvykusiame mokslininkų simpoziume Žemės ir Jupiterio magnetosferų klausimais ir jo dalyviams skaitė paskaitą. Grįžęs į JAV jis skaitė paskaitą Virginijos valstijoje surengtoje konferencijoje, skirtoje elektrodinamikai ir magnetinėms audroms.

Prof. PEDRO KRAPOVICKAS, buvo Trečio Argentinos Archeologų Kongreso, kuris įvyko Saltoje 74 gegužio 19 - 24 dienomis, organizaciniėje komisijoje, pristatė savo darbus ir su savo srities kolegais turėjo simpoziumą pasitarimus, nuomonių pasikeitimų. Prof. Pedro Krapovickas yra vienas iš žymiųjų Argentinos archeologų.

Teko girdėti iš tų, kuriems yra siuntinėjamas okupuotoj Lietuvoj leidžiamas "Gimtas Kraštas". Kad 1973 m. vilniečių suvažiavimas buvo jame smulkiai aprašytas. Gaila tik, kad aprašymas buvo padarytas pagal "planą", o ne pagal tikrovę. Išvada aiški — okupuotos Lietuvos "korespondentai" dalyvauja kiekviename, kad ir mažiausiame susirinkime. Žinoma, tame nėra nieko blogo — mes neturime ko slėpti, bet korespondentai turėtų turėti drąsos parašyti teisybę. Atsiranda jau lietuvių, kurie vengia laukyti susirinkimus, vengia bendruomeninių pareigų tik dėlto kad nori aplankyti savo tėviškę bijo "nusikalsti".

PAS LENKIJOS LIETUVIUS

Lietuvių grupė po lietuviškų pamaldų Šv. Vaitiekaus bažnyčioje. Kairėje po medžiu kun. A. Rūkšta.

VIEŠNIAS DAINININKES PASITINKANT

Meksikoje yra garsioji Dievo Motinos Marijos, visos Pietų Amerikos Motinos ir Imperatorės šventovė Gvadalupe. Kasdien ją aplanko virš 15 tūkstančių maldininkų. Kas čia yra labai savotiška ir mum svarbu, tai kad Meksikos indėnai garbina Mariją Šokiais ir dainom. Taip, kiek žinome, nedaroma jo kioje kitoje Marijos šventovėje pa saulyje.

„Paprastai pradeda šokti 4 v. ryto. Šoka taip vadinamas „Mañanitas“ arba „Aušrinės šokius“, pasveikindami „Amerikos Mergelę“. Toliau šokama per kiaurą dienelę iki vėlyvaus vakaro. Kas 15 ar kas 20 minučių viena šokėjų grupė pakeičia kitą. Šoka tautinius indėnų kilčių šokius. Šoka vyrai. Tik rečiau drauge su moterimis. Toks jau yra paprotys. Šokėjai turi savo Broliją. Mat, Meksikos pirmieji misionieriai buvo pranciškonai. Jie pamatė laukinių indėnų šokius, šokamus savo dievų garbei, pastebėjo juose gražių dalykų ir juos sukrikščionino. Indėnai yra linkę savo jausmus išreikšti šokiais ir juos lydinti daina. Tad ir pritaikė pranciškonai indėnų pagoniškiems šokiams krikščioniškus žodžius.

„Išsirašdami į šokėjų Broliją iškilmingai pasižada mokytis-studijuoti savo tautinius šokius ir jais išreikšti Dievui savo meilę o savo tautiečiuose palaikyti tikėjimą. Už šokimą jiems niekas neatsilygina. Savo lėšom turi apsirūpinti reikalingais rūbais, užmokėti kelionės, ir kitas išlaidas. Jie šoka ne tik Marijos šventovėje Gvadalupe, bet ir kitų švenčių metu, kitose bažnyčiose. Prieš didžiausią Marijos šventę gruodžio 12, šokiai ir dainos tęsiasi dienas ir naktis be pertraukos. Išpūdingiausias dalykas yra tas, kad tai regimas Dievo ir Marijos meilės išsiliejimas senoviskiausiomis tautinėmis šokio formomis.“ (Harold Rahm, S.J. A Mae das Américas pp9596).

-o-o-o-o-o-o-

Ir lietuviai turim savus mėgiamus tautinius šokius. Kas ketveri metai turim Š. Amerikoje didžiulę taut. šokių šventę. Mes tik tuo skiriamės nuo Meksikos šokėjų, mes savo šokiams nedavėme religinio pobūdžio. Nesinaudojame jais Dievui pagarbinti, Marijai pagerbti. Ir mūsų taut. šokių ansambliai nėra religinio pobūdžio brolijos. Tačiau Meksikos šokėjai ir juos laiminanti Bažnyčia parodo, jog ir šokis ir daina yra kilnus, tautos karakteriui savas ir tautai brangus dalykas, todėl ir palaikytinas.

Baudžiavinio bizūno šešėlyje

(Tęsinys iš 'praėjusio nr.)

Afrikos negrų nepasivejam

Afrikos džiunglių negras, N. Gvinėjos papuvas savo kilmės nesigėdina ir savo pavardės nevartaloja. Ištari ar neštari, o jis tau ją dešimtį kartų burbuliuoja ir norom nenorom įburbuliuoja. Gi mūsų šokis, lietuvis, tuojau svetimom plunksnom apsikaiso, parsiveda svetimtaute pačią ir sėdi lyg Pilypas kanapėse: saugu, ramu, gera...

Izaoko sūnus Jokūbas pardavė pirmgimio teisę už lėkštę lešienės. Labai jau pigiai — pasakytume. Na, bet sako, jis buvo alkanas. Bet už ką lietuvis paroduoda savo lietuviškumą, savo kalbą, savo pavardę? Šito tai jau kitaip neišaiškinsi, kaip tik tai anuo, kadaisė baudžiauninkui įkirstu palikimu.

Tikite ar ne, bet šitoje vietoje mūsų tautos kraugerys Stalinas buvo teisingas. Jis anuomet lietuvių delegacijai Kremliuje dėliojo, esą, jis šiaip ar taip supranta, kodėl lietuvių nutautina vokiečiai, lenkas, bet kad lietuvių nutautina tamsūs gudai — šito tai jis niekaip nesupranta.

Štai, vyručiai, kokie skysti mes esame. Net, Kremliaus intingantą nustebino. Šiaip mes didvyrius vaizduojam bonkos kamštį užmynę, o kai ant svetimos žemės atsistojam, tai praskystam, lyg kisielius antrą Kalėdų dieną. Ana va, šarkos ant tvorų jau kuris laikas uodegas kraipo, esą, svetima gegutė net lietuviškose diplomatijos sferose paskutinius lietuviško aukso trupiniukus pradeda lesti... Tai ką tada kalbėti apie paprastus artojų! Nagi telieka truktelti kartu su Maironiu: „Lietuva — didvyrių žemė, mūsų giedama seniai; o iš tos didybės semia savo naudą tik velniai.“

Svetimšalis išmoko, vaikai — ne

Vasario 16 minėjimas. Bendruomenės pirmininkas iškilmingai praneša, kad ši kartą paskaitą skaitys čekas. Kaikas salėje krusteli ausimis: „Kas, kas? Čekas?“

Visiems buvo staigmena, kai užėmęs vietą paskaitininkas gražia, taisyklinga lietuviška tarsena paskaitė turiningą patriotinę paskaitą. Suprantama, po paskaitos triukšmingi plojimai. Stebisi mūsų žmoneliai,

-o-o-o-o-o-o-

Ši šeštadienį turėsime progą dalyvauti aukšto meninio lygio koncerte Zelinoje. Šeštos merginos, remiamos Pas. Liet. Bendruomenės, keliauja po įvairius kraštus, žavėdamos gyvųjų lietuvių širdis, stiprindamos savo tautos ir jos kultūrinio palikimo meilę. Jos dainuoja, kadangi myli dainą. Jos atvyksta su daina, kadangi myli visame pasaulyje pasklidusius brolius ir seses lietuvius, ypač jauni-

BR. ZUMERIS

galvas kraipo...

Tikrai yra ko stebėtis. Ir ne tiek stebėtis, kiek verkti reikia. Graudžiai, su sopuliu širdyje, verkti. Tik ši kartą verkti reikia ne dėlto, kad čekas gražiai lietuviškai paskaitą skaitė, bet dėlto, kad toj pačioj salėj sėdėjo tikri lietuviai, kurių vaikai (žinoma, nevisu) lietuviškai nei „mū“, nei „bū“ nemoka. Štai dėlko, vyručiai, reikia verkti. Ir verkti reikia ne vaikų, bet tų žilagalvių tėvų, kurie žiopso į lietuviškai kalbantį čeką, stebisi juo, o savo vaikams nei Lietuvos meilės žiupsnelio į širdį neįdėjo, nei lietuviško žodžio neįdiegė.

Suprask tu, kad sugebi, koks čia yra tautinio nesusetupėjimo momentas! Motina ašaras braukia, tėvas kairį ūsą timpčioja klausydamas svetimšalio paskaitos. Abu juodu jaučiasi lietuvišiais esą. Savo tautos nelaimę pergyvena, džiaugiasi pasisekimas, o tačiau savo vaikus taip ir paleido į lankas svetimo molio minkyti.

Mišrainės nuotrupos

Svetimšalis, vedęs lietuvaite, gražiai lietuviškai karpo. Jis net stebisi iš savo žmonos, jog ta netaisyklingai kalba lietuviškai. Mat, ji iš tėvų išmoko tarmiškai ir kitokios pažangos nepadarė. Laimė, pasitaikė vyras — gal iš tūkstančio vienas toks, kuris susidomėjo ir įstengė lietuviškai išmokti.

O va, kitoj vietoj, svetimšalis žentas atėjęs pas uošvę lietuviškai jai sako: „Mama, mamyte, išvirk man tų skanių lietuviškų barščių. Labai jų pasiilgau“. Gi ta lietuviško kilimo mamyte, buvusi stambaus ūkio savininkė Lietuvoje, savo žentui atsako nelietuviškai — grabalioja angliškai. Kiekvieną kartą ši mamyte tempia savo liežuvį ant „angelsko“ kurpalio, kai tuo tarpu žentas nori išmokti lietuviškai ir savo vaikus išmokyti. „Kam tau, sūneli, ta lietuvių kalba“ — porina lietuviško kraujo uošvė ir jam tą patį aiškina lietuviškos kilmės žmonelė.

Gi ten, antai, lietuviška mamyte, palaiminusi savo sūnelį su svetimtaute žmonele, giriasi savo draugėm: „Kad jūs žinotute, kokia ta mano martelė švari, kokia darbšti, meili... Praslinkus keletui metų, ta mamyte jau

skundžiasi: „Išsikraustėm kitą gyventi. Sugyventi negali. Anu kai vos fik mane pamato, šaukia: „Ana, ta prakeikta uošvė vėl ateina!“

Še, tau, lietuviška mamyte, švarios martelės meilūs pyragai!

Lietuviškas žodynas kambaryje

Lietuvaitė ištekėjusi už dano. Tas danas su kreida ant durų užsirašęs: durys-durelės; ant stalo: stalas-stalelis; ant lango: langas-langelis ir t. t. Ant kiekvieno daikto. Jo namas — tarsi lietuviškas žodynas. Šitaip jis išmoko gražiai lietuviškai kalbėti.

Gi šalimais lietuviška šeima įsikūrusi. Vyras ir žmona — abu lietuviai. Vyras — buvęs kažkoks apskrities pareigūnas Lietuvoj. Taigi, daugiau ar mažiau turėtų priklausyti prie apsišvietusių ir tautiškai susipratusių žmonių. Jų vaikai, čia gimę ir auge, lietuviškai nieko daugiau nesupranta, išskyrus „ačiū“ ir „sudiev“. Paklausi ką, tai tik raukosi, tarsi rūgštų obuolių kramtydamas ir sprunka šalin.

Jei gudrus, suprask tu dabar kurioj vietoj šitiem žmoneliams tautinis balkis įlūžęs. Danas išmoko lietuviškai, o lietuvių vaikai nemoka lietuviškai išsižioti. O, rodos, abu lietuviai tėvai gražiai lietuviškai moka. Ir prasilavinę, ir apsiskaite šiek tiek, o tautinėj plotmėj kur nors atsiskę varžtelis...

Tai vis tuo baudžiavinės šlėktos bizūno atmuštas, lenkomanos išklabinatas tautinis varžtelis nesuveržia kaip reikia jau trečioje buvusių baudžiauninkų kartoje. Čia ir norisi paklausti, kada mes pagaliau susigriebsime ir tapsime vyrais, o ne lipniu šlynu svetimiems batams purvinti? Kada mes išmoksime ne tik patys nenutausti, bet sugebėsime susigražinti ir savo nutautusius brolius tremtyje ir prie Nemuno žemės: rytuose, vakaruose, pietuose? Mūsų seneliai nusimetė baudžiovos jungą, o kada mes pajėgsime pabėgti nuo baudžiavinio šešėlio? Kada išmoksime

puoselėti ir gerbti visa, kas sava lietuviška ir daugiau nepardavine sim savo pirmgimystės teisės už lėkštę lešienės? Kada?

ua...

Pasąmonėj knietintis nematomas kirminėlis kutena: „Ogi tada, kai viny sienoje pradės žydėti!“

mą. Jaunos dainininkės dainuoja jaunai. O kam gali nepatikti pamatyti tikrai lietuviškas jaunas mergaites, Kanadoje, Š. Amerikoje, Venecueloje, Kolumbijoje, Argentinoje, Urugvajuje sužavėjusias tautiečių širdis?

Ką jos pamatys šį šeštadienį Zelinos koncerto salėje? Ar tik būrelį močiučių ir senelių? Ar ir vidurinio amžiaus vyrų moterų, ar bus ir jaunimo?

Ar nebus šitas šeštadienis S.P. lietuvių kolonijos egzaminas —

pasirodymas, kiek dar yra pas mus savo tautos, jos dainos ir šokio meilės. Ar bus salė perpildyta? Galėtų, turint kone 20.000 lietuvių S. Paulo mieste. Bet patyrimas pamokė, kad toje didžiule kolonijoje yra gerokai išgaravęs susidomėjimas lietuviškos kultūros žiedais.

KUR BŪSITE JŪS ŠITO ŠEŠTADIENIO VAKARĄ?

MOTERS PASAULIS

Šį skyrių redaguoja *Halina Molinskienė*.
Raštus ir pageidavimus siųsti: R. Prof. *Jožo Ar-
ruda, 176, Perdizes, São Paulo, E.S.P. Telefon.
65-09-07.*

Z. Daugvainienė

GYVENIMO SAULĖLYDIS

Senėjimas yra vienas iš pačių sunkiausių dalykų žmogaus gyvenime – žmogaus išsivystime. Pati žmogaus prigimtis, atrodo, prieštarauja prieš žmogaus nužeminimą vykstant senėjimo procesui ir daug žmonių niekad nesutaria su senėjimo krize. Tiek ilgai, kiek tik gali žmonės bando kovoti su tuo neatšaukiamu sprendimu, kad kiekvienam (jeigu nemiršta būdamas mažas ar jaunas) reikia pasenėti: kovoja, kaip išmanydami, kol pagaliau pasijaučia pavargę ir netekę betkokio gyvybingumo. Tada nuleidžia rankas ir galvoja, kad jau viskam atėjo galas. Tokiu būdu puikiausia proga žmogui subręsti ir išsivystyti tampa prarasta, kadangi jis nesupranta, kad senėjimo procesas siūlo ir teikia didelės galimybės subręsti: subręsti žmogiškoje plotmėje ir tapti tikrai pačiu savimi.

Mes visi matom ir suprantam, koks sunkus ir vingiuotas kelias yra perėjimo iš vaikystės į paauglystę, iš paauglystės į subrendimo amžių. Bet mažiau galvojame ir mažiau žinom apie perėjimą iš aktyvaus, pilno energijos ir nebaigiamų pasiruošimų dabarčiai ir ateičiai, viduramžio žmogaus į naują – senėjimo ir senatvės krizę, kuri turi, galbūt, dar daug ir didesnių sunkumų. Apie tai nedaug kalbama, kadangi dauguma žmonių nenori prisipažinti ne tik kitiems, bet net ir patys sau, kad jie jau sensta.

Gyvename krašte, kur jaunystė garbinama, kur jaunystei viskas palenkta ir pataikaujama, žodžiu, mūsų laikotarpiui yra charakteringa jaunystės kultūra. Todėl kiekvienas jaučiasi turintis būti jaunas ar bent atrodyti esąs jaunas. Bet tai nepakeičia fakto, kad kiekvienas pamažu sensta ir, kad ir kažinkaip nenorom, atsiduria tikroje senatvės krizėje.

Sylvania Aradzenkaitė labai daug pasidaravusi pabaltečiu parodoje, ir padariusi gerą išpūdį lankytojams.

Kiekviena moteris ankščiau ar vėliau pamato, kad jos žydėjimas pradeda vysti, kad jos fizinis patrauklumas jau ne tas, koks buvo – ji nuolatos mėnkėja. Fiziniai negalavimai pradeda pasireikšti kas kart daugiau: galvos skaudėjimas, ne toks gilus miegas, reumatiniai skausmai, mažesnis pajėgumas susikoncentruoti, dažnesnis susierzinimas, neramumas. Gyvenimo džiaugsmas pamažu menkėja, nuovargis didėja.

Vyras sulaukęs penkiasdešimties ar daugiau metų, paprastai susitinka su tuo, ką anglai vadina vidūdienio velniu: staigiai dėl visko jam pradeda kilti abejonės ir klausimai: apie jo profesiją, apie draugus bei pažįstamus, apie savo paties šeimą. Dažnai suabejoja savo profesiniu pajėgumu ir kūrybingumu, žodžiu – jis pamažu ima netekti pasitikėjimo savimi. Tai yra pirmieji išviršiniai ženklai artėjančios senatvės, vidinė baimė paliečia dar giliau: „gyvenimas pradeda eiti į galą... argi galimas daiktas, kad netrukus aš būsiu niekam netikęs ir niekam neberekalingas... negi netrukus ateis diena, kad ir aš iškrisiu iš gyvenimo, kaip tas lapas nuo medžio?“

Kiekvienas žmogus vienu ir tuo pačiu metu išgyvena tris atskirus amžius: chronologinį, apsprendžiama skaičiumi pragyventų metų, biologinį – apsprendžiama jo kūno sveikata ir pajėgumu, ir psichologinį, matuojamą tuo, kiek ir kaip pats žmogus galvoja ir jaučiasi esąs senas.

Labai svarbu pradėjusiam senti žmogui nematuoti savo senatvės pagal chronologinį – kalendorinį amžių ir prie to amžiaus nederinti savo jausmų ir veiksmų. Daug žmonių greit pasensta vien dėlto, kad skaičiuodami savo metus jaučia, kad jau laikas būti senam. Bet juk neretai pasitaiko matyti aštuoniasdešimties, kurie savo širdy jaučiasi jaunesni, už tuos, kurie gal 30 ar 40 metų jaunesni už juos.

Kiti priešingai: stačiai atmata faktą, kad jie jau pradeda senti užmerkia akis į tą neišvengiamą dalyką ir nuduoda tarsi jie tebebūtų pačiame jaunystės žydėjime. Kartais tenka matyti jau visai pasenusias moteris besirengiančias ir besielgiančias tarsi jos tebebūtų jaunutės mergaitės, o naujai išrandama ir masiniai naudojama vyrams kosmetika taip pat rodo, kad ir vyrai kas kart vis daugiau stengiasi atrodyti jaunesni.

Tiek vyrai, tiek moterys, atrodo, nenori suprasti, kad kiekvienas amžius turi savo skirtingą grožį. Jeigu vyresnio amžiaus žmogus nežvelgia naujų ir svarbių akiračių, kuriuos tik senas amžius gali duoti, jis ima pavydėti ir nekęsti jaunų žmonių. Nors iš tikrųjų mūsų laikais reikia tikro didžiadvaisiskumo senstanciam žmogui nesijausti pažemintam matant jaunuosius stovinčius gyvenimo viršūnėje, besidžiaugiančius savo galia ir dažnai su panieka žvelgiančius į vyresnius.

Gal todėl tiek daug vyresnio amžiaus žmonių bando pabėgti nuo nemalonios dabarties ir neviliojančios ateities leisdami į praeities prisiminimų pasaulį: „... Kai aš buvau jaunas...“ Ir bando įtikinti patys save ir kiekviena, kuris jų pasakojimų klausia, kad jų praeitis, jų vaikystė, jų jaunystės metai yra buvę taip nuostabiai gražūs, geri ir garbingi... Neteisinga būtų reikalauti, kad senstantis žmogus atmestų visus prisiminimus savo jaunystės parties. Tikrai galima turėti malonumo ir paguodos žvelgiant į savo praeitį ir net reikėtų puoselėti sveiką pasididžiavimą savo praeities gyvenime atliktais kilniais darbais, bet idealizuoti ir garbinti savo praėjusį gyvenimą reikėtų vengti. Ypač svarbu nenumoti ranka į savo amžiaus reikalavimus ir gyventi vien praeitimi.

EDUARDAS MIEŽLAITIS, gimė 1919 spalio m. Kareiviškių k. Pakruojo valsč. 1940 m. buvo „Komjau-nimo tiesos“ redaktorius, prieš tai 1939 m. baigęs Kau-no III gimnazija istojo studijuoti V.D.Universitetan. Ka-ro metu dirbo Lietuvos Komunistų Jaunimo Sąjungoj.-Žinoma slapta. - Pokario metais buvo „Jaunimo gretų“ redaktorium. Nuo 1959-m. Lietuvos Tarybų Sąjungos rašytojų sąjungos valdybos pirmininkas. Eilėraščius pradėjo spausdinti 1935 m. Išleido poezijos 16 knygų ir keletą poezijos knygelių vaikams. Už „Brolišką poe-mą“ Eduardui Miežlaičiui 1957 m. paskirta LTSR res-publikinė premija, o už knygą „Žmogus“ - 1962 m. Lenino Premija.

MANO ŽEME

*Aš einu gimtąja Nemuno pakrante,
Rankoje kepurė, epušės lazda.
Baltas ievų sniegas
Ant peties man krenta,
Melsvas rūkas plaukia paupio brasta.*

*O raudona saulė kaip varinis varpas
Vandeny nuskendo – nieks neišridens.
Vien tik žvaigždės, žvaigždės. ...
Tarsi miežių varpos
Auksu ribuliuoja ant ramaus vandens.*

*Tyloje sustoju, Ir, užėmęs kvapą,
Aš klausau, kaip kužda vakaro vėsa,
Kaip naktis užgožia
Pakalnūtės lapą,
Kaip suskyla žemėn kritusi rasa.*

*Kaip vabzdėlis krebžda, kaip alsuoja gėlės.
Kaip aukštyn pašoka medžio atžala.
Kaip vanduo čiurlena.
Žvaigždėmis pamėles.
Paslaptinai unksnė šnabzdasi žalia...*

*Štai ji, mano žemė. Man jinai gražiausia.
Ji mane augino, guosdavo mane.
Stoviu aš pakrantėj
Ir tyloj klausausi,
Ką man kužda žvaigždės aukso Nemune.*

JANINA DEGUTYTĖ gimė 1928 m. Kaune. 1955 m. baigė Vilniaus valstybinio universiteto istorijos - filosofijos fakulteta. Keletą metų mokytojavo ir dirbo leidykloje redaktore. Eilėraščius spausdinti pradėjo 1957 m. Išleido eilėraščių rinkinius „ugnies lašai“ - 1959 „Dienos - Dovanos“ - 1960 „Ant žemės delno“ - 1963 „Šiaurės vasaros“ - 1966 m. ir keletą knygelių vaikams.

GIMTOJI KALBA

Iš kopu šnabzdesio su debesim ir prošvais-tėm.

*Iš marių virpulio ir ežerų nendretų.
Iš duonos kvapo ir miškų giesmės
Kalbą gimtoji lūposna idėta.*

*Pilėnų laužuose išdeginta, išlydyta.
Su peregrina gintaro vieša
Ji – motinos baudžiauninkės lopšinėse.
Ji - Pirsčiuo smėlynų raudose ...*

*Ja kalba pievų tyluma ir gatvių gaudesys.
Balkonai priemiesčių, nauji, spalvuoti,
Gelsvų kasyčių juokas ir pušų rintis.
Ir tie vedai, rūstis ir meile išvagoti.*

*Lietuviškas žodis liko kraujo raidėm
Ant kamerų akmens ir pelenuos.
Pasaulio kryžkelėj – prie Nemuno ir Balti-jos-*

Likimas motinos kalbą dainuos.

*Prišauki džiugesį lyg paukštį ulbantį,
Kad ligi galo vieškeliu lydėtu,
Iš duonos kvapo ir miškų giesmės
Kalbą gimtoji lūposna idėta.*

"AUŠRA" de Windsor

DIA 31, às 20 hs → ELAS ESTARÃO CONOSCO
VENHAM APRECIAR !!!

CONCERTO JOVEM

Dia 31, às 20 hs. no salão nobre do Colégio S. Miguel Arcaño um concerto de canções lituanas, brasileiras e outras, do grupo "Aušra" de Windsor, Canadá. São cinco moças jovens, acompanhadas de instrumentos musicais.

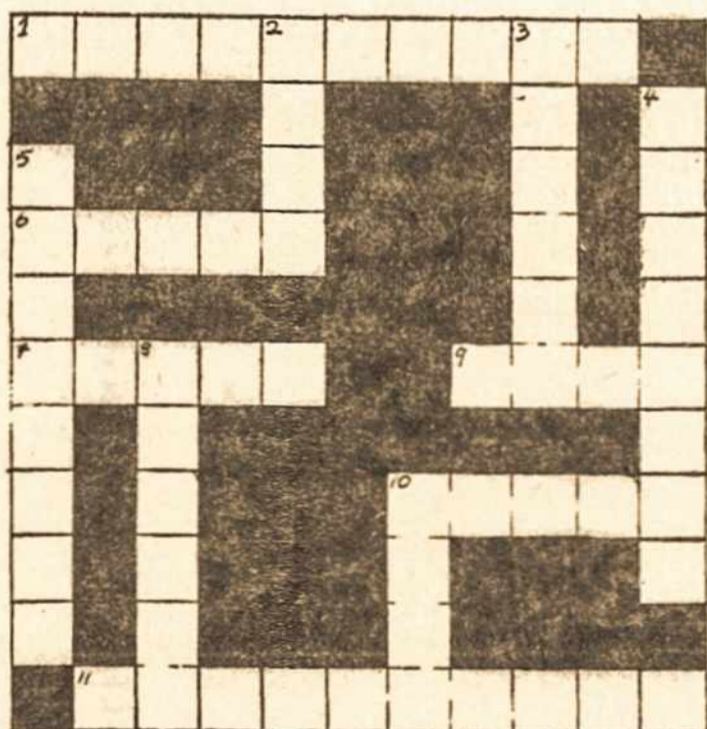
Com a participação do conjunto "Nemunas", que apresentará algumas das melhores danças típicas lituanas, tudo para divulgar o III Congresso Mundial da Juventude Lituana, a ser realizado em São Paulo em janeiro de 1976.

NONO DIA DE ESTUDOS DO CONGRESSO – SUARÃO

Será no dia 7 de setembro, com saída da V. Zelina às 6:30 h. As reservas para o ônibus poderão ser feitas até o dia 2/9 na Būstinė.

GALVOSŪKIS
Nr. 24

Gulsčiai: Liguistai jautrus kuriam nors išoriniam paerzinimui. 6. Paskutinė graikų abėcėlės raidė. 7. Elektros lempučių firma. 9. Pietų vaisius. 10. Kasdienis mais. 11. Drabužis.

Statmenai: 2. Javų rikė. 3. Vandeninga augalai. 4. Dangaus ženklas. 5. Kometos vardas. 8. Laivų lenktynės. 10. Krauti.

Gulsčiai: 1. Alergiskas. 6. Omega. 7. Osram. 9. Figa. 10. Duona. 11. Marškėniai.
Statmenai: 2. Guba. 3. Ažarai. 4. Zodiakas. 5. Kohoutek. 8. Regata. 10. Dėti.

GALVOSŪKIO NR. 24 ATSAKYMAI

III PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

TERCEIRO CONGRESSO MUNDIAL DA JUVENTUDE
LITUANA Rua das Giestas, 927-9 – Vila Bela – 03147 São Paulo, SP
– Tel (011) 63-5723, 274-0834

ENTREVISTA SOBRE O CONGRESSO DA JUVENTUDE LITUANA – SILVIJA BENDORAITIS E AUDRA VOSYLIUS.

1. Acha que é muito cedo ainda para falar sobre o congresso da juventude lituana, que começará apenas em dezembro de 1975?

Não, muito pelo contrário. Já devíamos ter começado antes, porque apesar de não parecer, o Congresso é muito grande e importante para os lituanos.

2. Porque é que a juventude e as sociedades da coletividade lituana já iniciaram o trabalho preparatório? Dos quais trabalhos participam vocês?

Para não deixarmos para a última hora, e assim, o trabalho sairá melhor. Nós participamos da comissão de relações públicas.

3. Quais serão os aspetos mais gostosos do Congresso?

Cremos que será o acampamento, pois é o lugar de maior entrosamento entre a turma.

4. O que é que podemos fazer para que haja maior participação detodos, de São Paulo e de outros lugares, de adultos e da juventude, no programa do Congresso?

Este questionário, já é um meio de comunicação, pelo qual convidamos todos para participar.

5. A juventude com a qual vocês colaboram nas tarefas de preparação está bem animada? Estamos animados, porque como tudo correu bem em Congressos anteriores, estamos tendando fazer igual ou melhor.

6. Quais são os benefícios de receber em casas de família a juventude que vem de quatro continentes e quinze países, em janeiro de

1976? Vocês foram bem recebidos nos EUA e Canadá em 1972 no II Congresso? *Conhecer novos costumes. Sim, fomos bem recebidos nos EUA e Canadá.*

7. Vocês acham que falta conhecimento ou interesse sobre o Congresso (até hoje) na colônia lituana de SP?

Falta, pois foi pouco divulgado.

8. Vocês vão participar do acampamento na Argentina? Da semana de estudos aqui no Brasil?

Do acampamento nós vamos participar, mas da semana de estudos, não temos certeza ainda.

9. Você acha que haver problema com a comida a qual somos acostumados aqui, já que a juventude e os outros vem de diversos países?

Da mesma forma, que nós nos acostumamos lá, eles se acostumarão aqui, apesar de estranhar no começo.

10. Vocês terão problemas de conversar com os vindos do exterior, em lituano? E a nossa juventude em geral?

Nões, creio que um pouco, mas a maioria terá dificuldade, pois quase não falam lituano.

11. Vocês pensam no congresso fora das reuniões e os dias de estudo dos quais participam mensalmente?

Sim – alojamento, principalmente.

12. Quais seriam alguns dos benefícios que o Congresso trará a vida da coletividade lituana no Brasil?

Maior "união"

13. O que espera do congresso pessoalmente?

Muita amizade, paz e amor.

---Silvutė e Audrutė.

JAU ATSKRIDO „AUŠROS“ DAINININKĖS

Sekmadienį naktį Congonhas aerodrome penkias kanadietes lietuvaites su jų vadove pasitiko būrys sanpauliečių. „Nemuno“ vadovas Jonas Lukoševičius įteikė gėlių p. V. Tautkevičienei, „Aušros“ vadovei. Viešnios po dvi apsigyveno Bendoraičių, Bareišių ir Butkevičių šeimose.

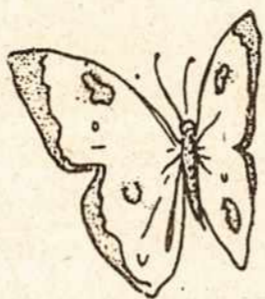
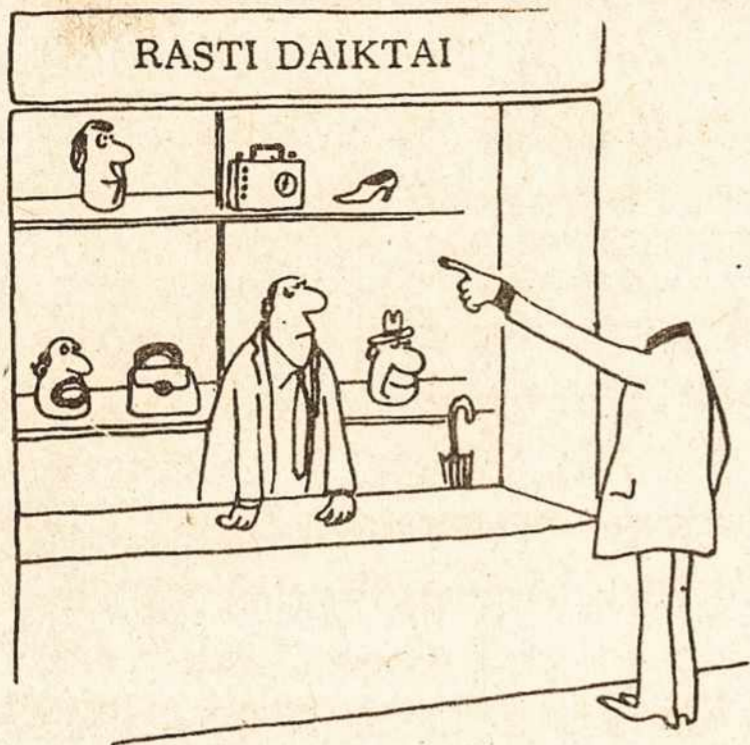
„Aušros“ koncerte Argentinoje, Susivienijimo salėje, taip pat dalyvavo vietinės jėgos - vyrų trijų, o Urugvajuje, Liet. Kultūros draugijos salėje, pasirodė ir „Ažuolyno“ šokėjai. Visur salės buvo pilnos žiūrovų. Nors ir kelionėje nuvargusios, dainininkės spėjo kartu su vietiniu jaunimu apžiūrėti idomesnes Buenos Aires ir Montevideo vietas, pabendrauti, pasilinksinti.

Pirmadienį apžiūrėjo São Paulo apylinkes, Guarujá ir Santos pajūrį, pasinaudodamos brazilisku šiltu oru. Antradienį išvyko susipažinti su Rio de Janeiro miestu. Laikraščiu einant į spaustuve dar tiksliai nebuvo žinoma, ar įvyks koncertas Rio, nes reikėtų pakeisti bilietą. Jeigu koncertas įvyks, tai bus tuoj po lietuvių pamaldų katedros koplyčioje II val. ryto šį sekmadienį, rugsėjo 1 d.

São Paule „Aušros“ koncertas prasideda 20 val. Seserų pranciškiečių salėje, Rua Campos Novos, Vila Zelina. Bilietus galima gauti klebonijoje ir pas platintojus. Taip pat yra garbės pakvietimai ir galima užsisakyti staliukus arbatėlei ir šokiams, kurie seks kanadiečių lietuvių koncerta ir trumpą „Nemuno“ šokių pasirodymą šį šeštadienį, rugpiūčio 31 d.

Jaunimo darbas ir širdis — Lietuvių Tautos ateitis!

Mūsų Lietuva Mažiesiems

Sunku surasti

Berniukas skundžiasi policininkui, kad paplūdimyje dingo tėvai. Policininko ramintas, berniukas klausia:

- Aš manau, kad tėvus surasime?
- Reikia tikėtis, bet nežinau, nes čia tiek daug įvairių vietų pasislėpti.

AR TIKRAI GANDRAI SKRISDAMI MIEGA?

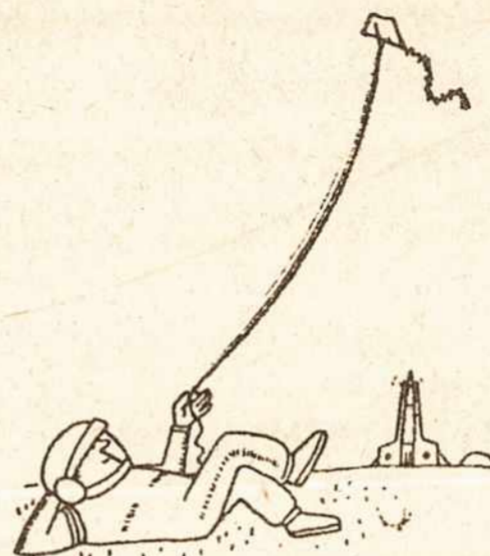
Ornitologų pranešimas, kad gandrai skrisdami miega, ištikrųjų įdomus. Kuo aiškinamas šis teigimas? Pasirodo, kad prieš tolimas keliones paukščiai pakankamai nepailsi ir neišsimiega, nes kelias savaites prieš išskrendant juos apima kelionės karštligė. Kelyje ilsėtis nėra kada, paukščiai nutūpia tik trumpo poilsio, aišku, jėgų neatgauna. Todėl gandrai ir miega skrisdami.

Nustatyti šį faktą, padėjo jautrūs nedidukai prietaisai pritvirtinti gandrų prie krūtinių. Jau anksčiau buvo pastebėta, kad nemiegančių ir skrendančių paukščių širdies dūžių skaičius ir kraujo apytakos charakteris skirtingi. Tačiau skrendančių paukščių kaklo ir kojų padėties pakitimas ir čia staigūs, čia lėti sparnų plasnėjimai skridimo metu anksčiau buvo nesuprantami.

Kaip pavyksta skridimo metu miegančiam paukščiui nenukrypti iš kelio, neatsilikti nuo savųjų? Austrų laikraštyje apie tai štai kas rašoma. Trys gandrai visą tolimą kelionę skrido, nešdamiesi prie krūtinių mažyčius magnetofonėlius. Pasirodė, kad, kai skren-

dantis paukštis užmerkia akis, jo klausia instinktyviai paastrėja. "Miegamasis" yra karavano viduryje. Priekyje ir užpakalyje skrendantys paukščiai skleidžia trumpus garso signalus miegantiesiems. Tie garsai panašūs į spragtelėjimus, primenančius Morzės abėcėlę. Garso signalai nustato ne tik skridimo kryptį ir aukštį, bet ir paukščio sparnų suplasnojimų dažnumą.

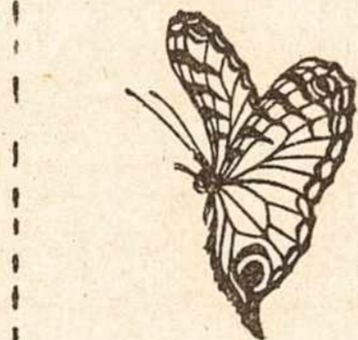
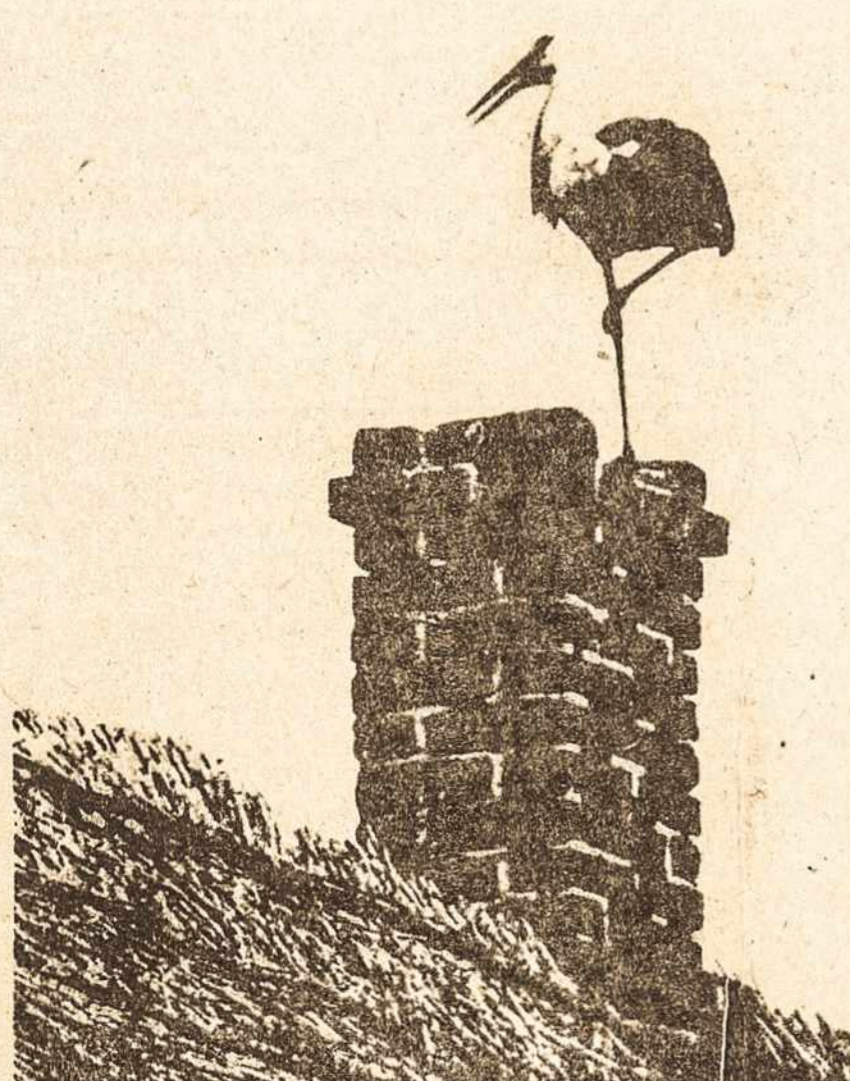
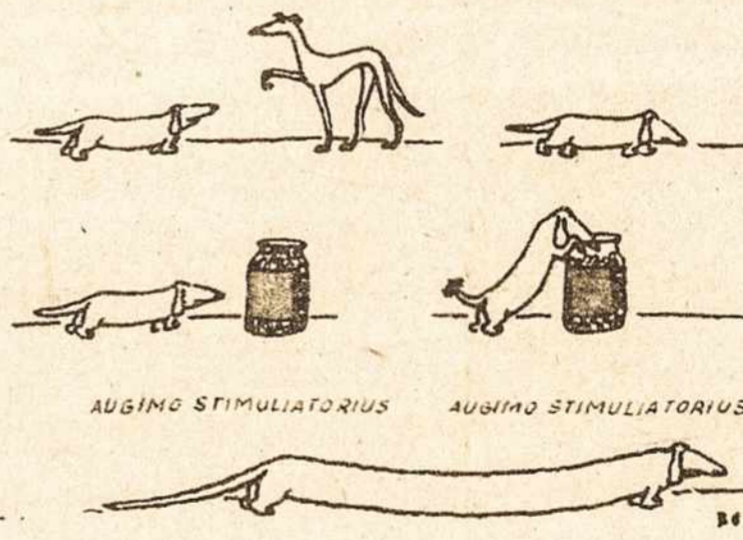
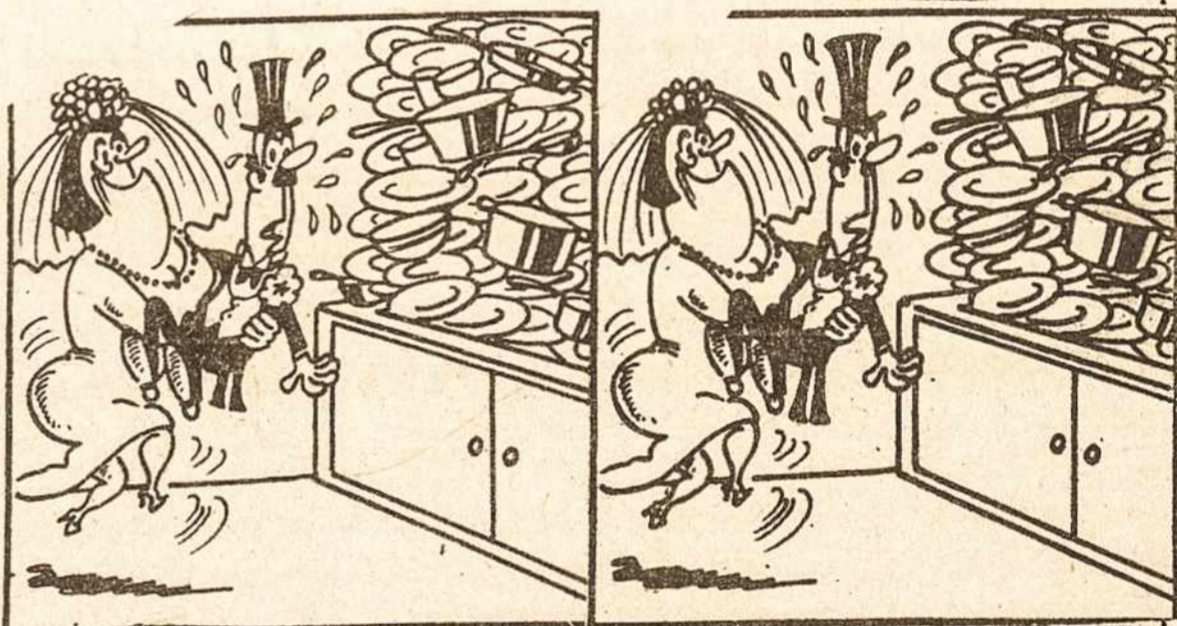
Dešimt minučių miego pilnai pakanka jėgoms sugrąžinti, ir pailsėję paukščiai užima vietą virtinės priekyje arba jos uodegoje, o nuvargusieji keliauja į skrendantį "miegamąjį". Kaip stipriai ir netrikdomai paukščiai miega voros viduryje, pareina nuo oro ir nuo to, kaip jie gyveno ir maitinosi paskutiniuosius mėnesius prieš išskrendant. Pirmąsias keturias kelionės dienas trumpų atokvėpių metu paukščiai labai prastai maitinasi. Vėliau apetitas padidėja. Labai sunkus laikotarpis tarp 20 ir 27 skridimo dienos, kai paukščiai būna labiausiai nuvargę. Bet paskui paukščiai tarsi atsi- gauna ir laimingai baigia kelionę.

"Šiandien mūsų jaunimas mėgsta liuksusą, jie yra blogų manierų, jie nerodo jokio respekto vyresniems ir mėgsta tuščiai plėpėti žaidimų vietose.

Vaikai yra maži tironai, bet ne namų tarnai. Jie nepasikelia, kai vyresnis įeina į namus, jie prieštarauja tėvams, kalba prieš žmones, ryja maistą ir terorizuoja savo mokytojus".

Nenusiminkite, jaunieji broliai - sesės, čia ne apie jus kalbama: taip Atėnuose kalbėjo Sokratas penktame šimtmečiu prieš Kristų.

Dėdė Raulas grįžta iš Jaunimo Kongreso pajaunėjęs, pagudrėjęs

Kai dėdė šoktelėjo tautinį šokį, akiniai kažkur nušoko. Ne šokėjas akiniuotis gelbsti...

LITERATŪRA • DAILĖ • MOKSLAS

STEFANIJA RŪKIENĖ

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

(Tąsą iš praeito Nr.)

ŠLIURĖS

Yra kas ar ne, o basai gyventi negalima. Turiu dar naują iš namų atsivežta chalata. Jo rankovės ilgos, plačios ir su dideliais palenkimais. Nukerpu rankovių galus ir siuvu šliures. Pamušalui, ir kad būtų šilčiau, pridedu įvairiausių skudurėlių. Šeiminkė davė naminių siūlų ir paskolino didesnę adatą. Kas patikės, kad adatos ir tos negaliu savos įsigyti, nes krautuvėje adatų visai nėra. Žmonės adatas čia saugoja kaip deimantus.

Prasiveria durys ir įvirsta griausmingai nusiteikęs brigadininkas. Parėkavęs ir pasibaręs mano viršininkas išėjo. Kad ir labai nemalonu, vis dėlto esu patenkinta, nes šiandien daugiau jau niekas manęs nelies. Ramiai sėdėsiu šiltoje gryčioje. Nereikės dirbti ir gerai pailsėsiu.

Pasisiuvau šliures ir gavau kaliošus. Mat, šeiminkinkei prisireikė mano baltos paklodės baltiniams siūti. Pati pasisiūlė mainyti ant kaliošų. Paklodę paskaitė brangiau, tai skirtumą užskaitė buto nuomai, gal geriau pasakius, gryčiutės kampo nuomai. Sutikau. Ką darysiu nesutikusi.

Gerai nusiteikusi leido ji man pirtį pasikūrenti ir davė malkų. Išsikūrenusi pirtį, gerai išsimaudžiau ir išsiskalbiau.

Po pietų atbėgo pas mane Lebedevų Maša. Ji prašė, kad iš maišų sukirpčiau švarką ir kelnes. Už darbą atnešė man stiklinę pieno

STULGIAI

Stulgiai senoveje priklausė Vangių žemei, kurią 1253 metais Lietuvos karalius Mindaugas užrašė Livonijos kalavijuočių ordinui, nors žemaičiai neleido priešui čia pasilikti. Kražiu valsčiaus Stulgių dvarą XVIII amžiuje valdė Minmantu šeima, kuri 1798 metais pastatydino medinę bažnyčia, kurioje 1828-1829 vikaru buvo poetas ir vertėjas Antanas Savickis.

Stulgių kapinėse palaidotas žymiausias Lietuvos žuvininkystės ir bitininkystės specialistas ir pradininkas, Europos masto mokslininkas Mykolas Girdvainis /1841 -1925/. Girdvainis gimė Išlynų dvare, gamtos mokslus studijavo Lenkijoje ir kituose kraštuose. Žinomi jo veikalai: „Bitės anatomija“ ir „Žuvų patologija“. Įgyvendimo dirbtinę žuvinaiša Trakų ežeruose, dalyvavo ūkio būrelio veikloje, duodamas patarimų ūkininkams.

MUZIKOS MOKYKLOS LIETUVOJE

Lietuvoje muzikos moko 64 vaikų muzikos mokyklos, dvi meno mokyklos, keturios aukštesniosios ir viena muzikos pedagoginė mokykla, konservatorija, Vilniaus pedagoginis institutas ir Klaipėdos muzikos fakultetas. M. K. Čiurlionio meno mokykla moko apie 200 vaikų tarp 5 ir 7 metų amžiaus. Muzikos mokyklose iš viso mokosi 11,000 mokinių.

ir porą „lepioškų“ – duoninių blynų Pukiai diena praleista. Kad leistų pabūti kaime, tai ir duonos užsidirbčiau ir lengviau būtų pragyventi. Bet mes turime eiti ir dirbti ten, kur kolchozo vyresnybė siunčia. Taip yra lengviau ir mus sukontroliuoti. Bėgti mums nėra kur ir kaip, bet vistiek saugo ir mūsų iš akių nepaleidžia.

SIBIRO ŽIEMOS VARTUOSE

Savaitę padirbėjus prie bulvių kasimo, nusuntė grupę darbininkų į tolimąjį kalistaną surinkti ir sutraukti į kūgius nupiautas avižas ir miežius. Nesinorėjo palikti bulviakasio, nes čia buvome sočios ir darbas lengvesnis. Bet reikia eiti, kur siunčia. Čia stovykla, tik neaptverta spygliuotomis vielomis. Čia turime kasdien dirbti ten, kur esame varomi. Tinginiaujančius ir vengiančius darbo liaudies teismai smarkiai baudžia. Ko-

GIBAVIČIUS

MERGAITĖ

GEDUČIŲ FORTEPIJONAS

Žeimelio apylinkėse šiaurės Lietuvoje stovi Gedučių dvaras. XVIII a. viduryje čia pianinu skambindavo mokslininkas, muzikas ir pianistas Ditrichas Evaldas fon Grothusas /1751 - 1786/.

Grothusų šeima čia gyveno nuo XVI a. pradžios. D. E. Grothusas tarnavo Fridricho II kariuomenėje, bet jį traukė muzika. Draugavo su žinomiu kompozitoriumi ir pianistu Karlu Filipu Emanueliu Bachu, kuris yra atliekęs Grothuso kūrinių bažnytiniuose koncertuose.

Grįžęs į Lietuvą, atsivežė Zilbermano firmos fortepijoną, kuri Hamberge pirko iš Emanuelio Bacho. Bet Grothusas mirė vos 35 metų amžiaus neišgydoma liga. Vėliau Gedučiuose gyveno jo sūnus Teodoras /1785 - 1822/, žymus fizikas ir chemikas, tyrinėjęs elektrolizę ir fotochemiją.

mendantas dažnai jis perspėja, kad kailai ir turime ištisą parą dirbti, nes frostams reikia duonos.

Koją už kojos vilkdamas, tuojau pasileidome į nurodytą kulistaną. Ėjome purvinais laukais būreliu, apdriskusios ir perkariusios. Į tolimiausius ir sunkiausius darbus varinėja mergaitės ir vienišas moteris. Taip ir susidarė bendra grupė ir atsirado bendri reikalai. Visos galvojame, kaip šią dieną praleisti, ką pavalgyti, po kokių krūmų prisiglausti ir po galva pasidėjus kimštį pernaktuoti.

Atvirai su vietiniais išsikalbėti negalima, nes baisu išdavimo. Froska buvo nuoširdi, bet visai neišsilavinusi, nieko neskaitė ir toliau už savo kaimio nieko nežinojo. Net ir cerkvėje nėra buvusi. Beveik visi kaimo gyventojai buvo daugiau ar mažiau nukentėję kiti prigrasinti, bet visi instinktyviai atsargūs.

Eidamos šnekėjome apie eilinius šios dienos reikalus ir rūpesčius, kur nudžiauti turėpą ar ropę, o gal savo laimei atrasime žirnių kūgį.

Atrodo, kad mums ilgokai teks pasisvečiuoti tame kulistane, nes laukai labai platus. Ten miežiai ir avižos buvo jau nupiauta surišta į pėdus ir sustatyta. Mums reikia juos suvežti vienon vieton, sukrauti stirtosna ir iškulti.

Sibire žiema labai staigiai atjoja. Prasideda liūtys, jas pakeičia lijudros, vis daugiau lietus maišosi su sniegu ir užšąla. Dar prideda sniego ir jo jau nepalaidžia iki pavasario. Visą žiemą jokio atlydžio.

Porą dienų dirbome sausai. Turėjome vieną arklį ir išgverusius aukštomis drobynomis ratus. Krovėme javų pėdus ratuosna, nesvarbu sausi ar šlapi, skubinomės suvežti į nutodytą vietą ir sukrauti į krūvas.

KOMPOZITORIUS K. S. RUDAMINA

Senosios lietuvių muzikos istorijos dar ne daug težinoma, ir čia vyrauja Lietuvoje gyvenę Italijos, Lenkijos, Prancūzijos, Vengrijos, Vokietijos ir kitų kraštų žymūs muzikai.

XVII amžiuje Aukštaičiuose, Dusėtų seniūno šeimoje gimė Kazimieras Stanislovas Rudamina, bet jo gimimo ir mirties metai nežinomi. Ilgus metus gyveno Italijoje/ Bolonojo ir gal Padujoje, kur greičiausia ir mirė/ Manoma, kad jis studijavo Bolonos universitete, kuriame 1636 metais mokėsi brolis ar artimas giminaitis Jonas Mykolas Rudamina. Mokėsi liutnės grojimo bei kompozicijos pas garsų italų liutnininką Santino Garsi da Parma.

Liutnės instrumentas panašus į gitarą, Europoje saracenų ir maurų populiariausias, kol tapo namų muzikavimo instrumentu. Lietuvoje ir ypač Vilniuje buvo mėgiamas diduomenės ir miestiečių. Berlyne buvo rastas K. S. Rudaminos rankraštis liutnės gaidų /tabulaturų/ rinkinys, turįs daugiausia S. Garsio kūrinių, skirtų jo mokiniui Rudaminai. Čia yra ir Rudaminos kūrybos /1620-1621 m./ 1933 metais buvo iššifruotas jo kurinys „Kazokėlis“, turįs virš 350 metų.

Antanas Rukuiža

NAKTIGONĖ LIETUVOJE

Pabaiga iš praėjusio nrio

Naktigonė vasarą

Nuo liepos mėn. pradžios vaikai jodavo naktigonėn į mišką. Miške naktigoniai ingi kundavo laužą, kepdavo bulves ir grybus. Prie pat liepsnos padėdavo paplokščius akmenis ir ant jų iš vakaro surinktus grybus. Kada grybai susmukdavo ir išleisdavo sultis, pabarstydavo druska ir užsidėdavo ant pagruzdintos duonos taip pat su lašiniukais bei karštom bulvėm valgydavo. Tai buvo skanumėlis.

Kadangi vasaros gale miške arkliai jokių nuostolių ūkininkams nepadarydavo, tai pakakdavo vieną du kartu su šunim apeiti ir dėl visa ko patikrinti, ar jie nepertoli nuėjo.

Pirmamečiams naktigoniams neretai tekdavo patirti miške jiems nežinomų ir nesuprantamų reiškinių. Štai, nakties metu pasigirsta miške lyg kūdikio riksmas ua, ua, ua — tai pelėdų šauksmas. Kartais miške pasirodo dvi netoli viena kitos judančios gelsvos šviesos, tartum žiburčiai — tai pelių ar zuikučių ieškančios katės akys. Stirnino ožio netikėtas užbliovimas išgąsdina ir pritvrusius naktigonius. Savo keliu stirtinai yra dideli smalsuoliai. Jie, išgirdę kokį nors garsą ar šlamesį, stengiasi patikrinti, kas jį sukėlė. Tad atsargiai artinasi prie tos vietos. Arčiau priėję ir pamatę žmogų, bėga, vis atsi-grėždami, ima garsiai loti. Jų aidas toli mišku nuaidi. Visi tie nuostabūs dalykai gerai pažįstami patyrusiam naktigoniui, bet naujokui sukelia nemažai baimės ir neramumo.

Naktigonė rudenį

Spalio pradžioje miesteliuose ir kaimuose prasidėdavo mokslas pradžios mokyklose. Taip pat ir lietuviškos pamokos su "darakterium" priešakyje. Lauko darbams baigiantis, mokyklinio amžiaus naktigonius pakeisdavo jau suaugę bernai ir pusberniai. Jie išjodavo su daina, kuri toli nuaidėdavo vakaro tyloje. Norėdami lengviau pabūti, jie arklus supančiodavo. Kaip ir jaunesnieji naktigoniai, užsikurdavo laužą, kepdavo bulves, grybus, obuolius ir kt. Paskui ilgai dainuodavo ir savo jėgoms išbandyti eidavo imtynių. Praslinkus kuriam laikui, pranykdavo vienas,

kitas bemas, kurie patraukdavo pas savo mylimas mengeles. Šeštadienio naktį pranykdavo keli pusberniai ir, nuvykę į kaimą, visokių išdaigų pridarydavo. ant klojimo stogo akėčias užkel-davo, į kūdrą vežimą įstumdavo arba, lindę į svetimą sodą ar daržą, obuolių bei daržovių prisiriškėdavo ir prie laužo visa tai sunaudodavo, girdamiesi vienas už kitą gudresnėmis niekadarybėmis. Nepalikdavo ramybės ir svime miegančių mergelių — belsdavosi, prašydami išleisti į vidų. Ūkininkai į tas pusbernių išdaigas žiūrėdavo pro pirštus ir labai nepykėdavo, nes kai kurie, jauni būdami, juk tą patį darydavo.

Naktigonių laužas

Dar iš vakaro naktigoniai prino, lyg iš tuščios statinės, bet lasinėša sausų žagarų, šakų. Jau sutemus užsikuria laužą. Pasikloja milines ir susėda. Čia pat ir jų šuniukas. Naktigoniams tenka dažnai tikrinti, kad arkliai iš krūmų neišeitų ir kaimynams nuostolių nepadarytų. Kai ugniavietėje atsiranda užtektinai pelenų ir žarijų, vaikai pasikepa bulves, pagruzdina duonos ir skaniai valgo. O kokis džiaugsmas, jei turi dar lašinių bryzelį.

Nepamiršta ir šuniuko — kiekvienas dalinasi su juo savo valgytu.

Kartą birželio mėn., kada Lietuvoje naktys būna labai trumpos, dar vaikams nakti piečius bevalgant, gaidžiai ir antrą kartą pragydo. Vienas vaikų ėmė sekėti pasaką, apie velnius, gyvenančius jaujose, pirtyse ir pelkėse. Pastarieji po vidunakčio grįžta į savo pelkes. Beklausant jiems tų šiurpulingų dalykų, štai, krūmuose pasigirsta keistas bildesys, kuris su mažom pertraukom vis kartojasi. Arkliai supunkštė, metėsi į šoną, o šuniukas pakilo pasišiaušęs ir, žiūrėdamas krūmų link, pradėjo loti. Vaikai iš išgąščio neteko žado, per nugarą šiurpuliai nubėgo. Plačiai išplėstomis akimis be žodžio pažiūrėjo vienas į kitą ir akis nukreipė į krūmus. Tyliai pakurstydami ugnį, kad visai neužgestų, nekantriai laukė aušros. Pagaliau pradeda švisti. Jau laikas būtų ir joti namo, bet dar baisu į krūmus įžengti anklų pasiimti. Pirmiesiems saulės spinduliams pasirodžius, su šuniuku ir vienas paskui kitą eilute atsargiai žengia per krūmynus. Staiga mušdamas sparnais iš krūmo pašoko didelis juodas paukštis ir vėl krito ant žemės. Pranelis jau bu-

vo matęs pašautą teterviną suprato, kad ir čia panaipaukščio būta. Jis greit užn savo sėmėgą ant paukščio prispaudė. Vaikai turėjo virvel surišo paukščio kojas ir sparnu taip, kaip motina daro, veždama vištą į turgų.

Tikrai tai buvo tetervinas. Naktigoniai apsidžiaugė laimikiu. Tai buvo didelis paukštis, kaip geras gaidys, baltom ausim ir plačia raudona skiautere. Pasiėmę teterviną, visi linksmi jojo namo. Tėvai nekantriai laukė savo vaikų ir net norėjo barti, kad pervėlai sugrižo. Tačiau, pamatę paukštį ir viską patyrę, nusiramino. Ypatingai išdidžiū jautėsi Pranelis girdamasis, kad visai nebijodamas ir niekam nepadedant, vienas pats teterviną pagavo.

Gal kam gali kilti klausimas iš kur tetervinas krūmuose atsirado, kodėl jis nepakilo ir nenuskrido? Ogi tetervinai-gaidžiai gegužės pabaigoje pradeda šertis. Tada jie iš miškų išskrenda į raistas ar krūmus ir ten tūnoja apie porą savaičių, kol numeta senas plunksnas ir ataugina naujas. Tuomet jie negali pakilti. Tad ir šis, anklų bei vaikų išgąsdintas nepakilęs, buvo vargšas pagautas.

Draugas

MŪSŲ ŽINIOS

Ponia V. Tautkevičienė „Aušros“ dainininkų kvarteto uolioji ir gaboju vadovė.

nors turėjo keturis senus adresus. Lietuvių šeimų čia yra, įskaitant ir iš Angatubos atsikėlusią Mildą Vilkaitę su šeima.

Nepasisekė surasti né Adolfo Kluso ūkio São Miguel Arcanjo valsčiuje. Čia gyvena dar kita lietuvių kilmės šeima.

Itapetininga, SP.

Pačiame miesto centre gyvena kalvis Konstantinas Buslius. Jo šeima minima K. Juros apie kun. Sugintą parašytoje knygoje „Tėvynės Vaidila“ Su savo a. a. tėvais ir vėliau sykiu su žmona Zenaida jie priglaidė visą eilę lietuvių šeimų, studentų, lankančių aukštąsias mokyklas, kurių nér kaimuose. Vienu tarpu tokių priglaidytų buvo net 15 asmenų, kai jų pačių yra tik du vaikai.

Buslių sūnus gyvena S. Paulyje, dėsto Itaqueros mokykloje, gavo gerą pasiūlymą darbuotis fakultete, Mato Grosso valstybėje. Ištekėjusioji Buslių duktė gyvena Santos

Geras kalvis

Iš savo tėvo išmokęs kalvio amato, juo K. Buslius verčiasi iki šios dienos, dirbdamas kiaurą dieną. Pagal užsakymus padirba net ir maldines vežimų dalis, apkausto, taiso arklius, kirvius ir tt, ir tt. Paskutinį kartą lietuvis kunigas aplankęs Itapetiningą ir apylinkės buvo kun. Ausenka, prieš daugiau kaip 20 metų.

Buslių namuose yra keletas gražių paveikslų, nutapytų seniau čia gyvenusios Irenos Taujauskaitės, dabar gyvenančios S. Paulyje.

Skaidrių vakaras

Rugpj. 21 pas Buslius susirinko daugiau lietuvių, pasižiūrėti skaidrių – Lietuvos vaizdų, S. Paulo lietuviškos veiklos fotografijų. Žiūrėjo iš Papilės kilęs ir Bronius Bačkauskas su žmona ir seserimi Gudeličiene, atvykusia iš S. Paulo į svečius.

Bronius Bačkauskas daugelį metų ūkininkavo S. Miguel Arcanjo vietovėje. Dešimts metų prieš atsikeldamas į Itapetiningą, jis įsteigė parduotuvę. Abi Bačkauskų dukterys yra mokytojos, o sūnus knygvedys S. Paulyje.

Angatuba, SP.

Šiame apie 200 km nuo S. Paulo mieste iš seno gyvena Senvaičių ir Vilkių šeimos. Anastazija Senvaitienė augina du sūnaitius. Atskirai gyvena sūnus Antanas Senvaitis su šeima. Jis, kaip ir Vilikai, ilgamečiai M. Lietuvos skaitytojai.

Konstancija Vilkienė, kilusi iš Kauno, užaugino šešis vaikus. Keturi jų turi savo ūkius. Angatubos apylinkėje. Ir pati Vilkienė dažnai vyksta savo ūkin už miestelio.

JAU TURIM LIETUVIŲ – PORTUGALŲ KALBŲ

ŽODYNA

Jį paruošė Alfonsas D. Petraitis ir Liucija Jodelytė.

Išleido Brazilijos Lietuvių Bendruomenės Akademijos Sambūris, Spaudė „Mūsų Lietuvos“ spaustuvė.

Pirmoji laida 1974 m. liepos 1 d. Tiražas 1000 egz.

Kaina – 15 kruzeirų.

Žodyno yra 184 puslapiai su virš 5000 reikalingiausių ir labiausiai vartojamų žodžių. Pirmieji 56 puslapiai supažindina su pačiu žodynu, su lietuvių kalbos gramatika, kirčiavimo taisyklėmis. Seka 100 puslapių paties žodyno. Priedo yra žinių apie lietuvių kalbą, apie lietuvių tautos kilmę, gyvenamąsias vietas ir naudingų lietuviškų išsireiškimų-sakinijų keletas puslapių. Įdėta ir mūsų tautos svarbiausios datos, ir sąrašas buvusių ir esamų lietuvių kalbos mokytojų.

Žodyno raidės riebios, aiškios.

Iki šiol tai pats didžiausias Brazilijoje išleistas lietuvių – portugalų kalbų žodynas. Pirmasis, kiek teko patirti, buvo išleistas 1927 metais. Jis turėjo 92 puslapius. Antrasis išleistas 1948 metais, nebuvo žodynas tikra prasme, nes davė tik išstisus sakinius, naudingus pokabiams.

Šiuo metu naujajį žodyną galima gauti ir paštu užsisakyti M Lietuvos redakcijoje ir po lietuviškųjų pamaldų bairuose.

Živilė Vilkaitė su vyru augina šešis vaikus, gražiame ūkyje, aukštumoje. Verčiasi pieninių karvių ir galvijų bei vaismedžių ūkiu.

Panašų ūkį turi ir vyriausias Vilkas, Stasys. Birutė Vilkaitė-Breviario augina du vaikus ir suspėja rūpintis ūkio reikalais. Jos vyras žuvo automobilio nelaimėje, prieš keletą metų.

Jauniausias iš šešių, Petras Vilkas, São Caetano studijavo keramiką ir savo išdirbinius parduoda per krautuvę Indianopolis srityje, S. P. Turi leidimą pardavinėti juos Praça da Republica turguje.

Jonas Vilkas yra baigęs chemijos inžineriją. Gyvena Salto de Pirapora mieste.

Visi šios apylinkės lietuviai gerai prisimena a. a. kun. B. Sugintą, lankiusį šonų šėimas prieš porą dešimčių metų, kai buvo atvykęs iš Čikagos aplankyti Braziliją.

Liepos 22 penkios Angatubos šeimos su vaikais žiūrėjo lietuvių veiklos skaidrių. Jos ypatingai domėjosi ruošiamuoju Jaunimo kongresu ir galimybe kada nors atsikviesti „Nemuna“ pasirodyti su tautiniais šokiais kurioje nors Angatubos šventėje.

Bus daugiau

Nejaugi, nejaugi, nejaugi
nebeatsiras, nebeatsiras, nebeatsiras
né dvylikos, né dvylikos, né 12,
ar né aštuonių, né aštuonių
mergaicių, vaikų, mergaicių vaikų, iš
kurių būt galima sudaryt nors
nediduką jaunimo chorelį ????
IKI ŠIOL NEPASISEKĖ PRISIKALBINTI NĖ VIENO,
NĖ VIENOS ... J.K.

NAUJOS KNYGOS

1. Juozas Šiušis. ILGESIO GIESMĖS. Buenos Aires 1973. 46 psl. Spaudė LAIKO spaustuvė. Tai naušis dūs. kuklūs tėvynės ilgesio eilėrašciai. Kai kurie parašyti ivairiu minėjimu u švenčiu proga

2. Kun. Augustinas Steigvila NĖ RAMI ŠIRDIS. Avellaneda 1974 m. 88 ps. Spaudė irgi LAIKO spaustuvė. Tai trumpi, dviejų puslapių religiniai apmąstymai, išdėstyti pagal liturginių metų laiką. Jie lengvai skaitomi nevaizdžiai parašyti ir gražiai atspaudinti. Tačiau nušviečia protą, skatina pasidaryti išvadas ir pasiryžimus. Daugelis jų buvo spausdinti laikraštyje LAIKAS

3. Kazimieras Barauskas. PRISIKALIMO ŽMONĖS. Čikaga 1974. 223 ps. Spausdino DRAUGO spaustuvė kaina 4 doleriai. Irgi religiniu skaitymu ir pamokslu knyga. Tačiau joje kiekvienas dalykas plačiai išnagrinėtas, paremtas naujausiu autoriu mintimis ir žymyju žmonių patyrimais. Tai moderniška II Vatikano Susirinkimo dvasioje parašyta knyga. Tačiau be perdėjimu jos skaitymas ir apmąstymas gali labai padėti atsinaujinti katalikiškoje dvasioje

4. LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKA. Pogrindžio leidinys. Nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7. 1972-1973. Čikaga. 1974 m. 336 psl. Išleido L.K. Religinės Šalpos Rėmėjai

Ši knyga yra rinkinys pirmųjų septynių numeriu Lietuvoje slapta spausdinamo metraščio arba kronikos. Jo, paskelbti gyvos, persekiojamos lietuvių tautos religiniu ir tautiniu ivykiu dokumentai. Daugiausia tai tikinčiųjų ir kunigų persekiojimų aprašymai ir bylos tikinčiųjų raštai Maskvos ir Lietuvos valdžiai dėl tikėjimo ir jo praktikavimo laisvės.

Po keleta egzempliorių buvo slapta išgabenti už geležinės uždangos. Atspausdinti, jie išjudino laisvojo Vakarų pasaulio viešąją opinią ir žymius veikėjus. Kai kurie Kronikos dokumentai spausdinti ir MŪSU LIETUVOJE. Knyga gerai suredaguota ir išleista.

Kun. Sulcas keliauja

Mėnesį išbuvęs Dainavos stovyklavietėje ir buvęs ateitininkų sen draugų, frontininkų, lituanistinių mokyklų mokytojų savaitės kapeleonu, šio mėnesio gale išvyko Čikagon, iš čia Pensilvanijos valstaben Jau surinko šešias pilnas stipendijas Brazilijos Lietuvių Bendruomenės stipendijų fondui. Klevelande sudarė komitetą tam stipendijų fondui toliau remti. Visur informuoja apie būsimojo Jaunimo kongreso Brazilijoje paruošiamuosius darbus.

Rugsėjo antroje pusėje tikisi būti Kanadoj, Toronte, o iš ten vykti į JAV rytus. Iki spalio 15 žada būti Putname, lietuvaicių seserų sodyboje. Lapkričio mėnesį skris Anglijon ir Vokietijon. Brazilijon sugrįžti tikisi metų pabaigoje.

Ir kiti keliauja

Architektas Gražvydas Bačelis šią savaitę išskrenda Venecuelon ir Kolombijon, kur bus apie 20 d.

Jonas Valavičius darbovietės reikalais skris Š. Amerikon, irgi šios savaitės gale.

Petras ir Aldona Bareišiai pereitą savaitę išskrido į Manaus miestą Amazonijoje

Dalia Orantaitė, tris savaites pasisvečiavusi Brazilijoje išskrido namo į Klevelandą, praėjusio šeštadienio naktį. Jai aprodyti Iguacū kriokliai, Brasilia, Rio de Janeiro, São Paulo ir kitos vietovės.

T SAULAITIS PAS LIETUVIUS

Brigadeiro Tobias, S.P.

Šiame Sorocabos priemiestyje gyvena tik viena lietuvių šeimyna. Jonas ir Aldona Meškauskai. Aldona Savickaitė-Meškauskienė yra buvusio M. Lietuvos raidžių rinkėjo Algirdo Savicko sesuo. Augina porą vaikų ir turi nuosavą siuvelyklą.

Pačioje Sorocaboje T. Saulaitis negalėjo surasti né vieno lietuvio,

MŪSŲ

ŽINIOS

Sveikina kun Šeškevičių

Gerbiamas Mielas Kunige Juozai,
Vakar DRAUGE skaičiau, kad
esi V.Zelina lietuvių parapijos kle-
bonu. Tikiu, kad tai tiesa ir tuo la-
bai džiaugiuosi. Nors ir vieta ir
žmonės Tau gerai žinomi, bet lin-
kiu Tau visokios Dievo palaimos:
sveikatos, geros nuotikos, šviesos,
kad Tavo ten buvimas būtų lietu-
vių džiaugsmui ir dvasinei naudai.

Nuoširdžiai kartu maldoje,
Vysk.V. Brizgys

MIRÉ A. A.

KAZIMIERAS ČIBIRAS,

Lietuvos pasiuntinybės Urugvaju-
je spaudos bei informacijos sky-
riaus vedėjas.

Miré š.m. rugpiūčio 11 dieną
Urugvajuje. Buvo gimęs 1911.VI.
5 d., Švenčionių aps. Daugėlišio
vl, Kūjiškės k. Mokėsi Švenčionių
liet. gimnazijoje ir Vilniaus moky-
tojų seminarijoje.

1930-34 Marijampolėje „Šalti-
nio“ redaktorius. 1934-35 Londo-
ne dėstė liet.kalb.kursuose. 1936-
40 Kaune Prisikėlimo bažnyčios
statybos komiteto reikalų vedė-
jas. 1941 m. atvyko į Bs. Aires,
Argentina ir 1942 m. prie Lietu-
vos pasiuntinybės Pietų Ameriko-
je pradėjo informacijos bei propa-
gandos darbą. 1947 m. Bostone
vienas iš „Darbininko“ redakto-
rių. Nuo 1948 m. spaudos attaché
Lietuvos pasiuntinybėje Urugva-
juje. Bendradarbiavo įvairiuose laik-
raščiuose ir žurnaluose, pastaruo-
ju laiku daugiausia ispanų kalboje.
Parašė daugybę įvairių straipsnių

NUOŠIRDŽIAI KVIEČIAME JUS SU VISA ŠEIMA ATSTUMTI I
ŠIU PLAČIAI IŠGARSĖJUSIŲ KANADOS LIETUVAIČIŲ

KONCERTA - vakara

Jis bus rugpiūčio 31 diena, šeštadienį, 20 valandą, Zelinoje, Seserų Pran-
ciškiėčių gimnazijos salėje. Tai vienintelė proga išgirsti visai naujų, links-
mų, įdomių, nepaprastai gražiai dainuojamų dainų. Po koncerto – vaisės.

Dainininkės (iš kairės) D.Kozulytė, R. Čerškutė, A.Tautkevičiūtė, N.Giedriūnaitė.
Malonėkit nesivėluoti, nes koncertas turi prasidėti lygiai 20 valandą.

ir keletą knygų. Visas savo jėgas ir
gabumus pašventė savo tautos lais-
vei ir jos gerovei. Sielojosi jos ne-
laimėmis ir džiaugėsi jos laimėji-
mais. Tai buvo kilni asmenybė.
Tikras patriotas katalikas lietuvis.
Širdies smūgis jį ištiko miegant lo-
voje. Nepaliko jokio testamentu.
Laidotuvėmis rūpinosi Liet.Atsto-

vas p. Anat.Grišonas. Jo turtas,
kad ir mažas, teks svetimiams.

Vėl šoks mūsų

„Nemunas“

Šoks ne tik šį šeštadienį kana-
diečių lietuvių koncerto progra-
moje, bet jau bene trečią kartą ja-
ponų kultūros rūmuose organizuo-
jamame įvairių tautų folklorinių
šokių festivalyje, rugsėjo 21 diena
19 valandą, o rugsėjo 22, 15 valan-
dą.

VEIKLOS KALENDORIUS

Rugpj. 31, šeštadienį, 20 val. Kanados lie-
tuvių „Aušros“ kvarteto koncertas Seserų
pranciškiėčių gimnazijos salėje, Zelinoje, Jau-
nimo kongreso naudai.

RUGSĖJO 1, sekmadienį, lietuvių pamaldos
Pque d.Nações, 9.30; V.Carolina 15 val. Casa

Verde 17.15 val. PLJK studijų savaitės komi-
sijos posėdis Ramovėje 15 val. Rūtelė ir skau-
tu vienetas pasirodys São José dos Campos.

Rugs.7, šeštad. 6.30 val. jaunimo išvyka į
devintą PLJK studijų dieną Suarone, pas pp
H ir J. Valavičius.

Rugs.8, AUTOS ŠVENTĖ. Lietuviams pa-
maldos Jaçanaoje 8.30 val. Bom Retire 10.
30 val. ir Ūtingoje 14.30 val..

Rugsėjo 15, sekm. SPAUDOS BIČIULIŲ
BALIUS. remiamas šv. Juozapo Vyrų Bro-
lijos, M.Lietuvos naudai, Zelinos Jaunimo na-
muose. Lietuviams pamaldos: Agua Rasa 8.30
Moinho Velho 11 val. ir Lopoje 16.30 val.

Rugs.21, šešt. 19 val. III tarptautinė šokių
šventė Japonų kultūros salėje. Lietuvius at-
stovaus „Nemunas“.

Rugs.22, sekm. 15 val. Japonų kultūros sa-
lėje III tarptaut. šokių šventės tesinys. Lietu-
vius atstovaus „Nemunas“.

Rugs.27, penkt. 20 v. III PLJK Brazilijos
komiteto valdybos posėdis pas G.Bačelį.

Rugs.28, šešt. 20 val. „Literatūros ratelio
pobūvis“ pas A ir R. Petraičius, Sumaré.

Rugs.29, sekm. lietuviams pamaldos V. A-
nastacio 8 val. V.Bonilha 11 v. V.Prudente
18 val. LKBendruomenės choras ir „Nemu-
nas“ pasirodys Avaré mieste.

17 val. Šv.Kazimiero popietinės pamaldos
Mookoje su arbatėle ir programa po mišiu.

SPAUDOS BIČIULIŲ BALIUS

Šv. Juozapo Vyrų Brolija rengia jau tradicija virtusį Spaudos
bičiulių balių. Jo pelnas yra skiriamas palaikyti mūsų vienintelį
savaitraštį „Mūsų Lietuvą.“

Šiomet balius bus sekmadienį, rugsėjo 15 dieną, 12,30 valandą,
Zelinos Jaunimo namuose. Pakvietimus jau galima gauti pas Bro-
lijos vyrus ir abiejose klebonijose.

Rengėjai

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

GUARDA-CHUVAS DE TODOS OS TIPOS. PARA HOMENS, SENHORAS E
CRIANÇAS. MINI-SOMBRINHAS, TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Inscr. Estadual: 104.519.517

C. G. C. 60.882.909/001

R. Coelho Barradas, 104
V. PrudenteFones: 274-0677 - (Res. 274-1886)
São PauloMŪSŲ
LIETUVA

NOSSA LITUANIA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.Diretor responsável
ANTÔNIO AQUINO
Redator: Jonas Kidykas
Administrador: P. Daugintis

METINĖ PRENUMERATA: 36 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 170 kr.
Paskiro numerio kaina: 70 centavų. Užuojautos ir sveikinimai nuo 10 kr., pa-
gal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekių rašyti „Pedro
Daugintis“ vardu.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Nenau-
doti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūti-
nai išreiškia redakcijos ir leidėju nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakci-
ja neatsako. L aikraštis spausdinamas antradieni. T odėl vietinės žinios ir prane-
simai 9 - 10 puslapiams redakcijai įteikti neveliau, kaip iki pirmadienio pietu.